

FRESKO-FESTÉSEK.

HÁROM A TÁNCZ

Kisvárosi trilogé.

IRTA ZUGLIGETI

zóta, hogy az annyira ohajtott, magasztalt s végre szerencsésen kifütyölt Victor Hugoféle dramai képtelenséget tetszett neki trilogénak nevezni, olly érdekességet nyert mindent, mi francziásnak mondatik, majmolni szerető kis városunkban e dicső elnevezés, hogy most már alig van költész, ki föl ne használná e címet, annyira, hogy legsűrűsább *qui pro quók* jönnek untalan szőnyegre. Minap egy vig darabot irt szépelmeink' egyike; a darabnak 1 fölvonása és két személye volt; minek nevezte azt írója? trilogénak. — Hangversenyt adánk a kisdédóvó' javára, az előadottak' sorában Czernitől egy négy kézre irt Sonáta diszelgett, minek nevezte azt programmjában a rendező? trilogénak. A városbírónak névnap-

ja volt, és egyszersmind kisebbik leányának ugyanaz napra esett confirmációja. Előáll Zugliget' költője és egy ünnepet rendel, és versek mondatnak és olajos papirosok világítatnak, és törött mécsesek pislognak, és a kis iskola' tanulói gajdolnak és a város' czigányai erőlködnek, és ő ezt egy rövid szóval akarván megkeresztelni, trilogénak nevezi, miért? mert — mond ő — a városbíró urnak három fia van! s így tovább.

Hogy hát magam is e szép nevet adám czikkemnek, remélem senki többé rossz neven nem veendi, sem az érdemes közönség, sem a Honderű' t. cz. szerkesztője.

A történet azonban egyszerű és épületes. Mindjárt elmondom azt, sőt — mi több — le is rajzolom, hadd foglaljon helyet — ha érdemesnek találtatik rá — a pesti salon' szeszélyes frescofestései között. *)

Volt nálunk egy dühös tánczos öreg ur, kit Keringei urnak neveztek. Ez olly nagy idő óta fészkelte volt be magát városunkba, hogy alig juthata valakinek eszébe, őt valaha onnan kiboogatni. Később — néhány év előtt — csakugyan érkezék városunkba egy vándor, ki magát francziának mondatni szerette és Négyesinek neveztetett. A két ur közt elein egy kis szóvita, versengés, súrlódás, később capitulatio következett, csehországi Polka asszonyosság' közbejöttével, ki a pörös feleket a tertius gaudet elv szerint békelteté ki.

Ekkor érkezék — mint egy Deus ex machina — Pest' városába egy szép fiatal magyar fiu. Eleinte, mint hallám, nem igen kaptak rajta a pesti szépek, mert fővárosunkban csak az idegeneken szoktak inkább kapni. A szikár, karcsu gyerek végre addig s addig és olly ügyesen kaczerkodott a szép hölgyekkel, míg diadalát kivíta, s lépesedni kezdé. A hirlapok per se hozzánk is elharsogtaták e magyarfi' diadalait. Családjá' neve méltóságos Kőrmagyar i ur. A mi vidékünk és kivált kisvárosunk igen szereti a méltóságokat, azért szerfölött kíváncsiak voltunk ezen új méltóságosnak szemébe nézni. De oh Isten! mikor kerülhet a sor a mi szegény zugvároskánkra in terrarum ultima fine? Így gondolkozáim és untalan csak a hirlapokkal kaczerkodám... És ime! egyszerre több havak után csak hallom, hogy itt van ő!... Igen, ő itt van!... Ő van itt, és nem más, maga Kőrmagyar i ur in propria persona!... Tehát Messiásunk megérkezett....

Alig érkezett meg ohajtott vendégünk, tiszteletére menék magam is. Uram uram szerkesztő uram! képzelje az én s hölgyeink' elrémülését. Mi egy sugár termetű karcsu magyarfi't képzelénk, s ime kit látunk?... Egy igazi méltóságos urat, vaskos izmok és kihizott képpel. Az ám, mert Kőrmagyar i urnak olly jól megy dolga, hogy napról napra hizik és gyarapodik. Hogy ezáltal kissé nehézkessé válik ittott, az gondolható.

Új vendégünk tehát helyet foglalja városunkban és azon föltéttel, hogy régi vetélytársait Keringei és Négyesi uraimékat pulverizálandja, körbevonja szépeinket és meglehetősen jól megy dolga.

A két sovány collega alig birta mérgét féken tartani, annyira özszerőfenté őket az új vendég' meglepő rohamra.

Denique — hogy sok szót ne szaporítsak — Kőrmagyar i ur egy szép reggel ki megy a szabadba. Alig tesz néhány lépést szokott sétájából, ime megpillantja maga előtt karon fogva sétálni két halálos ellenségét, Keringei és Négyesi urakat. Várjatok, imilyen amolyn, — mond magában hősünk — majd megtánczoltatlak én benneteket. És menni hagyá őket szép csöndesen és utánok sunnyoga és hallgatózék. Végre kiértek egy igen regényes domboromra, honnan gyönyörű volt a kilátás Pannonia' bérceire.

— Hogy lehetne őt végre is kudarczczá tenni? mond Négyesi.

*) Igen köszönjük e frescoképet, és kérünk ohhez mennél több hasonlót.

— Bizza rám kegyed. Van nekem egy hatalmas szövetségesem, Csárdásy uram, egy betyáros, nyers kinézésű és külsejű paraszt, ezt uszítom ellene, fogadom be nem bocsátja ökemét a magasb salonokba.

— Ej dehogy nem! csak nem hiszi kegyed, hogy Csárdásy uram parasztos ugrásai túltegyenek Kőrmagyari ur' simább modorba öntött figuráin?

— Ej dehogy nem! Jobban ismerem én némelly nagyainkat. Csak azért sem fogják a kőrtánczot pártolni, mert nem ők kezdték. Fölről kell lefelé menni a divatnak, nem pedig visszafelé — így mondanak ők.

— Hát Csárdásy uram honnan fog érkezni, fölről vagy alulról? Hát nem a legalsóbb, a legpóriabb osztálynak tánczmestere a dominus Csárdásy?

— Ugy van, s mégis igaz, mit mondok. Azt mondják ők, hogy Kőrmagyari ur majom, hogy K. ur kegyedtől vette figuráit, hogy az ő táncza egy mixtum compositum francziából és magyarból.

— Ha az igaz — mond Négyesi ur — igen tudom őket sajnálni. Először, mert semmi sem könnyebb, mint más figurákat szerkesztetni, melyekben több legyen — ha ez nekik nem tetszik — az eredetiség. Másodszor mesebeszéd az, és én titkon nevetgetek kalapom alá, mikor ilyeneket hallok. Mert hát ebből csak az következne, hogy Veszter Sándor' nemzeti zenéje nem sajtáságos, mert hangjegy utáni szabatsósággal lön betanulva, mert az ő magyaros tárogató, dob és sípok' minden nemei kiküszöböltettek; vagy az következne, hogy hát a mi négyesünk (a franczia négyest értem) nem franczia táncz többé, mert az ama parasztaink által egészen másképp tánczolt *contre danse* nak (angolul country dance, falusi táncz) megismerhetlenül nemesített ellentéte; vagy nem mazurka többé azon mazurka, melyet a salonokban tölem kölcsönzött figurákkal járnak el a lelkes lengyel nők és urak, s melly vajh mennyire messze esik a parasztok által tánczolt igazi mazurektől. Így nem lehetne sem zenéjét, sem festőművésze'ét, sem nyelvét simítani, gyalulni, kiművelni, kifejtteni egy nemzetnek is; mert hiszen ha ez állana, hogy t. i. a kőrtáncz, azért mert figurákba van szerkesztve, megszűnik magyar lenni, akkor okvetlen annak is kell állani, hogy a mostani franczia iskola vagy olasz iskola (a zenében) nem franczia, nem olasz, mert más formákat vett magára, mint minőben első stadiumokban lelte azokat a művészet' nemtője!... No de annál jobb nekünk. Ezen eszmét Csárdásy' fölsőbbsege felől teljes erejéből terjeszsze kegyed collega ur, mert míg elég jámbor emberekre lelünk, kik ezt nekünk elhiszik, addig jól áll dolgunk. Csárdásy a pór soha ki nem küszöbölhet bennünket a táncztermekből, s ha néha látja is őt az ember kurjongatni s pattogatni, devajkodni s szilajkodni a nagyok' salonaiban, az által a magyar táncz bizony ugorkafára nem vergődik soha: csak divatcikk lesz belőle, mint sok más patriotismus szagu portékából, melynek ma jó kelete van, holnap az ördög sem hajt rá.

— Jól mondja kegyed, édes collega uram — mond ravaszul hunyorítva Keringei ur — igazi ellenségünk, melly saloninkból tartósan — sőt örökre kiküszöbölhet, vagy legalább háttérbe toltatna bennünket, csak a kőrtáncz lehet. Azért élet vagy halál Kőrmagyari uram' ellenében! Egyikünknek veszni kell!

— Most vagy soha!

— Most vagy soha!! mondák a jó barátok.

— Ha! viszhangozák a kis völgyet körző sziklacsúcsok.

Ekkor elköhinti magát Körmagyari ur, kit e rettentő párbeszéd egészen kivett a képéből. Nagy kerek szemei félelmesen forogtak; ökleit görcsíté össze és kettős lépéssel iramlott elleninek. Ezek K. ur' köhintésére visszatekintvén, leirhatlan panicus félelemmel kezdenék megszabadni, míg végre fölbőszült üldözőjük szűn nélkül utának sarkalva, őket egy kiálló csúcs' merő élére kergette, nagy öröme (hibetőleg) némelly journalistáinknak, kik igen szeretik merő élökre állítani a dolgokat. A szegény párák, kalapjaikat elvesztve — mint üldözött szarvasok iramlának vesztőkbe, s csak akkor vették észre bizonyos halálukat, midőn már a csúcs' merő szélére jutván, magokat többé föltartóztatni nem bírták.

Szegény Keringei egy hatalmas schászirozó ugrással mentesíté magát e kérelhetlen hódítónak bucsuzólag adni szándéklott gúnydöfése elől, míg a szegény Négyesi négy kéz láb szándékozott az alant kínálkozó szép folyóba ugrani, hova szerencsésen lezuppanva újra egymás mellé kerültek és testvéries egyetértésben kiáltának föl — míg a habgyűrűkkel — nagy ügy-bajjal megküzdének: Héjh! be hálátlan egy dolog a folyam ellen uszni!!!

